

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice
1.3 Departamentul	Științe politice și relații internaționale
1.4 Domeniul de studii	Științe politice
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Științe politice

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Alegeri și sisteme electorale						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. Ovidiu Gherasim-Proca						
2.3 Titularul activităților de seminar	Dr. Dorina Ticu						
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	M/E	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					21
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					35
Tutoriat					6
Examinări					6
Alte activități					0

3.7 Total ore studiu individual	108
3.8 Total ore pe semestru	150
3.9 Număr de credite	6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	–
4.2 De competențe	–

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	25% online
5.2 De desfășurare a seminarului	

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	Analiza unor situații concrete prin aplicarea unor principii, teorii și metode fundamentale din domeniul științelor politice. Utilizarea conceptelor fundamentale din științele politice în descrierea și explicarea genezei și derulării unor evenimente și procese. Utilizarea adecvată a conceptelor de bază din domeniul științelor politice. Utilizarea tehnicilor de analiza politică în evaluarea critică a unor situații politice concrete.
Competențe transversale	Capacitatea de comunicare și de muncă în colectiv (lucru în echipă). Dezvoltarea gândirii critice. Exersarea capacității de a căuta surse de informație și exemplificări.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)	
7.1. Obiectivul general	Aprofundarea noțiunilor și teoriilor specifice domeniului de studiu al sistemelor electorale.
7.2. Obiectivele specifice	Asimilarea lexicului fundamental utilizat în domeniul analizei electorale. Dezvoltarea capacității de a contextualiza transformării sistemelor electorale (istoric și geografic). Familiarizarea cu problematica digitalizării în sfera administrării alegerilor. Familiarizarea cu cele mai importante teorii, paradigme și teme ce țin de știința politică și de științele sociale; familiarizarea cu structura sistemului politic național.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații
1.	Cap. I. Reprezentarea, alegerile și recrutarea elitei politice - Modele istorice ale selecției elitare: tragere la sorți vs. alegeri	Prelegerea, explicația, conversația euristică.	
2.	- Republicanismul și democrațiile liberale: emanciparea prin drepturi și emanciparea prin proceduri		
3.	- Administrarea alegerilor și tehnologia electorală		
4.	- Recomandări necritice și evenimente critice în dezbaterile referitoare la votul electronic: studii de caz		
5.	- Aspecte tehnice și non-tehnice ale votului electronic		
6.	- Fraudele electorale		
7.	Cap. II. Clasificarea și evaluarea sistemelor electorale		
8.	- Modele ale reprezentării		
9.	- Alegeri și sisteme electorale –definiții și funcții		
10.	- Dimensiuni și variabile		
11.	- Tipologii		
12.	- Contextul regulilor electorale		
13.	Cap. III. Reformele electorale și comportamentul electoral: cazul României post-socialiste - Alegerile parlamentare și „votul uninominal”		
14.	- Alegerile prezidențiale și fenomenul hipermobilizării		

Bibliografie

Kenneth Benoit, „Duverger's Law and the Study of Electoral Systems”, *French Politics*, nr. 4, 2006, p. 69-83.
Anthony Downs, *O teorie economică a democrației*, Institutul European, Iași, 2009.
Andrew Ellis, Alan Wall, *Voting from abroad: the International IDEA handbook*, International IDEA; Federal Electoral Institute of Mexico, Stockholm, Sweden; Mexico City, Mexico, 2007.
Michael Gallagher and Paul Mitchel (eds.), *The Politics of Electoral Systems*, Oxford University Press, 2008.
Ovidiu Gherasim-Proca, „Al șaptelea scrutin prezidențial din istoria României postcomuniste (2-16 noiembrie). Hipermobilizare online, criză politică și rezultate neașteptate”, în Bogdan Gheorghită (ed.), *Alegeri, alegători și aleși în România 2009-2014*, Tehno Media, Sibiu, 2016.
Charles Gross, „The Early History of the Ballot in England”, *The American Historical Review*, vol. 3, nr. 3, 1 aprilie 1898.
Bev Harris, David Allen, Lex Alexander, *Black box voting ballot tampering in the 21st century*, Talion Pub., Renton, WA, 2004, <http://catalog.hathitrust.org/api/volumes/oclc/54853903.html>.
Donald R. Horowitz, „Electoral Systems: A Primer for Decision Makers”, *Journal of Democracy*, Vol. 14, No. 4, 2003.
Christophe Jaffrelot, Yves Déloye, Olivier Ihl, „L'invention du vote secret en Angleterre. Idéologie, intérêt et circulation des arguments”, *Politix*, vol. 6, nr. 22, 1993.

A Lijphart, *Electoral Systems and Party Systems: A Study of Twenty-seven Democracies, 1945-1990*, Oxford University Press, 1994.

P. Norris, *Electoral engineering voting rules and political behaviour*, Cambridge University Press, Cambridge, 2004.

B. Manin, *Principes du gouvernement représentatif*, Calmann-Lévy, Paris, 1995.

Filon Morar, *Democrația privilegiilor*, Editura Paideia, București, 2001

Filon Morar, *Reprezentarea politică: actori și autori*, Editura Paideia, București, 2001.

Giovanni Sartori, *Ingineria constituțională comparată*, Institutul European, Iași, 2008.

Dominique Schnapper, Christian Bachelier, *Ce este cetățenia?*, traducere de Scurtu Ilovan, Polirom, Iași, 2001.

8.2	Seminar	Metode de predare	Observații
1.	Seminar introductiv: alegerile și politica	Prelegerea, explicația, conversația euristică Exemplificarea Analiza interactivă Învățare prin cooperare.	
2.	Influențarea rezultatelor alegerilor. Scopul și mijloacele marketingului electoral. Obiectivele « ingineriei electorale »		
3.	Evoluția practicilor electorale. Drepturile și instituțiile electorale în statele Uniunii Europene.		
4.	Formule electorale majoritare.		
5.	Formule electorale proporționale: alocarea prin divizori și coeficienți.		
6.	Formule electorale mixte. Interacțiunea sistem electoral/ sistem politic: "Legea Duverger"		
7.	Modele electorale aplicate: Franța și Marea Britanie (sistem majoritar cu un tur și cu două tururi pentru Parlamentul Național), Italia (sistem proporțional cu listă blocată pentru Parlamentul Național), Belgia și Olanda (sistem proporțional cu listă neblocaată pentru Parlamentul Național).		
8.	Modele electorale aplicate: Grecia, Finlanda, Luxemburg (sistem proporțional cu listă deschisă pentru Parlamentul Național), Irlanda (sistem cu vot unic transferabil), Germania (sistem prin compensare), Ungaria (sistem mixt).		
9.	Test scris		
10.	Sisteme electorale și mecanisme electorale în România: tendințele postcomuniste și legislația electorală.		
11.	Sisteme electorale și mecanisme electorale în România: resorturile participării		
12.	"Votul uninominal" și problema reformei electorale Efectele politice ale modificării sistemului electoral.		
13.	Alegerea reprezentanților României în Parlamentul European. Participarea electorală: cazul alegerilor pentru Parlamentul European		
14.	Concluzii. prezentarea rezultatelor evaluării continue		

Bibliografie

1. Donald R. Horowitz, "Electoral Systems: A Primer for Decision Makers", *Journal of Democracy*, Vol. 14, No. 4, 2003; Bogdan Teodorescu, *Marketing politic și electoral*, Editura SNSPA, București, 2001, pp.19-28, 99-101.

2. Pierre Martin, *Sistemele electorale și modurile de scrutin*, Regia Autonomă "Monitorul Oficial", București, 1997, p.13-37; Adrian Sorescu (coord.), *25+2 modele electorale. II. Actorii procesului electoral*, Asociația Pro Democrația, București, 2006.

3. Pierre Martin, *Sistemele electorale și modurile de scrutin*, Regia Autonomă "Monitorul Oficial", București, 1997, p. 38-62.

4. *Ibidem*, p. 63-96.

5. *Ibidem*, p. 97-114, 115-139; Kenneth Benoit, "Duverger's Law and the Study of Electoral Systems", *French Politics*, nr. 4, 2006, p. 69-83.

6. Adrian Sorescu (coord.), *25+2 modele electorale. I. Sisteme electorale*, Asociația Pro Democrația, București, 2006, p. 11-41.

7. Adrian Sorescu (coord.), *25+2 modele electorale. I. Sisteme electorale*, Asociația Pro Democrația, București, 2006, p. 11-41.
8. Cristian Preda, *Partide și alegeri în România postcomunistă: 1989-2004*, Nemira, București, 2005, pp. 24-58; Cristian Preda, *România postcomunistă și România interbelică*, Editura Meridiane, București, 2002, mai ales p. 13-29;
9. *Constituția României, Legea nr. 373 din 24 septembrie 2004 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului*, cu modificările ulterioare.
10. Cosmin Artimof, "Particularitățile anului electoral 2008: <<votul uninominal>> și accentuarea absenteismului", în Gheorghe Teodorescu (coord), *Alegeri 2008. Campanii, lideri și sondaje*, Polirom, 2009, p. 91-112.
11. Rotariu Traian, Mircea Comșa (coord.), *Alegerile generale 2004. O perspectivă sociologică*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2005, p.73-98.
12. *Legea nr. 35 din 13 martie 2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali*;
13. Vladimir Pasti, "Criza politicii după alegerile din 2008", în Gheorghe Teodorescu (coord), *Alegeri 2008. Campanii, lideri și sondaje*, vol I, Polirom, 2009, p.335-354; Gheorghe Teodorescu (coord), *Alegeri 2008. Campanii, lideri și sondaje*, vol II, Polirom, 2009, p. 13-66.
14. *Legea nr. 33 din 16 ianuarie 2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European*, Richard Rose, *Europe Expands, Turnout Falls: the Significance of the 2004 European Parliament Election*, International Institute for Democracy and Electoral Assistance, Stockholm, 2004.

Bibliografie suplimentara:

1. James Buchanan, Gordon Tullock, *Calculul consensului. Fundamentele logice ale democrației constituționale*, Editura Expert, 1995.
2. Alfred Bulai, *Mecanisme electorale ale societății românești*, Editura Paideia, 1999.
3. Florin Costiniu, Paul Dorin Șerban, *Aspecte ale evoluției sistemului electoral în România*, Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, 2000.
4. Jean-Marie Cotteret, Emeri Claude, *Les systemes electoraux*, P.U.F., 1988.
5. Mattei Dogan, „Dansul electoral în România interbelică”, în *Sociologie politică*, Editura Alternative, București, 1999.
6. Anthony Downs, *O teorie economică a democrației*, Institutul European, Iași, 2009.
7. Maurice Duverger, *Les parties politiques*, dixieme edition, Librairie Armand Colin, 1976.
8. Drăgan Ioan et alii, *Construcția simbolică a câmpului electoral*, Institutul European, 1998.
9. Rafael Lopez Pintor, Maria Gratschew, *Voter Turnout since 1945. A Global Report*, International Institute for Democracy and Electoral Assistance, 2002.
10. Adrian Miroiu, *Fundamentele politicii. Preferințe și alegeri collective*, Polirom, Iași, 2006.
11. Filon Morar, *Democrația privilegiilor*, Editura Paideia, București, 2001.
12. Filon Morar, *Reprezentarea politică: actori și autori*, Editura Paideia, București, 2001.
13. Alina Mungiu Pipiddi, «Votantul român: de la raționament la preferință politică », în *Politica după comunism*, Humanitas, București, 2002.
14. Cristian Preda, „Sistemul de partide și familiile politice din România post-comunistă”, în Jean-Michel de Waele, *Partide politice și democrație în Europa Centrală și de Est*, Editura Humanitas, București, 2003.
15. Cristian Preda, *România postcomunistă și România interbelică*, Editura Meridiane, 2002.
16. Andrew Reynolds, Ben Reilly, *The International IDEA Handbook of Electoral System Design*, International Institute for Democracy and Electoral Assistance, 2002.
17. Richard Rose (ed.), *International Encyclopedia of Elections*, Macmillan, 2000
18. Traian Rotariu, Mircea Comșa (coord.), *Alegerile generale 2004. O perspectivă sociologică*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2005.
19. Giovanni Sartori, *Ingineria constituțională comparată*, Institutul European, Iași, 2008.
20. Radu Sorin, *Modernizarea sistemului electoral din România (1866-1937)*, Editura Institutul European, Iași, 2005
21. Gheorghe Teodorescu, *Putere, autoritate și comunicare politică*, Nemira, București, 2000
22. Gheorghe Teodorescu, Ovidiu Gherasim-Proca, *Sisteme și comportamente electorale*, AXIS, Iași, 2006.
23. Gheorghe Teodorescu (coord), *Alegeri 2008. Campanii, lideri și sondaje*, Polirom, Iași, 2009.

24. Franz Urban Pappi, « Comportamentul politic: alegători rezonabili și sisteme multipartite », în Robert E. Goodin, Hans-Dieter Klingemann (coord.), *Manual de știință politică*, Polirom, Iași, 2005.

Resurse online:

1. Election Resources on the Internet, <http://electionresources.org/> (un site ce conține o bază de date bine documentată dar și un index de surse alternative <http://electionresources.org/other.html>)
2. Pagina proiectului *Political Transformation and the Electoral Process in Post-Communist Europe*, Essex University, <http://www.essex.ac.uk/elections/>
3. ACE (Administration and Cost of Elections) Electoral Knowledge Network, <http://aceproject.org/>
4. International Foundation for Electoral System, *Election Guide*, <http://www.electionguide.org/>
5. Richard Kimber's Political Science Resources, *Elections and Electoral Systems Around the World*, <http://www.politicsresources.net/election.htm>
6. Inter-Parliamentary Union, <http://www.ipu.org/english/home.htm>
7. Encyclopaedia Britannica Online, <http://www.politicsresources.net/election.htm>
8. Wikipedia, <http://www.wikipedia.org/>

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului**10. Evaluare**

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	- Utilizarea limbajului academic specific disciplinei - Capacitatea de a explica sensul conceptelor studiate - Capacitatea de a explica funcționarea diverselor tipuri de sisteme de vot - Capacitatea de a explica relația dintre practicile electivă și contextul social politic	Examen scris	50%
10.5 Seminar	- Utilizarea limbajului academic specific disciplinei - Capacitatea de a explica și aplica sensul conceptelor studiate - Capacitatea de a explica și aplica teoriile studiate	- Evaluare orală – evaluarea activității de seminar, pregătire și prezentare a tematicii, inclusiv evaluarea răspunsurilor la întrebările interactive pe parcurs. - Test scris – din materia parcursă până la momentul testării.	50%
10.6 Standard minim de performanță Cerințe minime pentru promovarea disciplinei: - Realizarea activităților de seminar și a punctajului minim pentru acestea. - Obținerea a cel puțin 5 puncte în examen.			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

Data avizării în departament

Director de departament